

Fjaler kommune
Dalstunet 20
6963 Dale i Sunnfjord

Saksbehandlar, innvalstelefon
Marit Lunde, 57 64 30 05

Fjaler kommune - budsjett 2020 og økonomiplan 2020 - 2023

Fjaler kommunestyre har i møte 16.12.2019, sak 193/19, handsama og vedteke budsjett 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023. Fylkesmannen har motteke saksdokumenta til orientering.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at budsjett og økonomiplan er i balanse, og at det ikkje er budsjettert med uspesifiserte innsparingar. Dette brevet er ei tilbakemelding på korleis Fylkesmannen vurderer kommunens økonomi og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er manglar etter forskrift om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunen følgje opp.

Som følgje av koronautbrotet kan kommunane få utfordringar med økonomien. Våre vurderingar er gjorde med grunnlag i kommunens opphavlege budsjett og økonomiplan, og vi vil følgje konsekvensane av koronautbrotet særskilt opp i samband med statlege tiltak som blir sett i verk.

Oppsummering:

Fjaler kommune er i posisjon til å levere gode tenester til innbyggjarane sine i dag. Nedgang i folketal og auke i langsiktig gjeld i perioden kan føre til at det blir mindre att til overføring til dei ulike tenestene.

Kommunen budsjetterer med negative netto driftsresultat i 2020, 2021 og 2023 som skal dekkast inn med fondsmidlar, etter utbetalingar frå Havbruksfondet. Fylkesmannen oppmodar kommunestyret om å legge opp til ei målsetjing om eit netto driftsresultat som over tid ligg fast, og som gir ei meir føreseieleg økonomistyring.

Arbeid med finansielle måltal og handlingsreglar blir eit viktig grunnlag for styring mot ein berekraftig økonomi for Fjaler framover.

Kommunelov med forskrift for økonomiforvaltninga

Vi viser til vårt brev av 07.11.2019 om handsaming og innsending av budsjett og økonomiplan til Fylkesmannen. I brevet er det omtalt at budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 skal vere utarbeidd, vedteke og oppsett etter ny kommunelov med tilhøyrande forskrift for

økonomiforvaltninga. I forskrifta for økonomiplan og årsbudsjett er det m.a. krav om følgjande nye økonomiske oversikter:

- løyvingsoversikter drift etter forskrifta § 5-4
- løyvingsoversikter investeringar etter forskrifta § 5-5
- økonomisk oversikt drift etter art, jf. forskrifta § 5-6
- oversikt over den årlege utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar i planperioden, jf. forskrifta § 5-7.

Etter gjennomgang av dokumenta finn vi inga tilvising til ny lov og forskrift i dokumenta. Endringane som vart gjorde i kommunestyret er ikkje er korrigererte i dei ulike skjema over, sjølv om tabellane i vedtaket er korrigererte. Oppstillingane etter § 5-4 og § 5-6 skal og vise beløp for førre budsjettåret og den siste vedtekne rekneskapen. Skjema § 5-7 er ikkje vedlagt slik vi les dokumentet.

Etter kommunelova § 14-2 bokstav c skal kommunestyret sjølv vedta finansielle måltal for utvikling av kommunens økonomi. Finansielle måltal skal brukast i planlegging og styring som grunnlag for å ta i vare den økonomiske handleevna over tid. Vi kan ikkje sjå i dokumenta at kommunestyret har slutta seg til økonomiske måltal/handlingsreglar for netto driftsresultat, disposisjonsfond eller langsiktig gjeld. Vi ser at det er med oversikt på historiske tal, prioriterte satsingsområde, og overordna mål for samfunnsutviklinga, men ikkje finansielle måltal.

Budsjett 2020

Kommunen budsjetterer med eit netto driftsresultat på minus 2,9 mill. kroner, som utgjer minus 0,98 prosent av driftsinntektene. Kostra-tal for 2019 viser at netto driftsresultat utgjer minus 1,4 prosent som tilsvarar om lag minus 4,4 mill. kroner. Teknisk berekningsutval (TBU) meiner at eit netto driftsresultat bør vere om lag på 1,75 prosent av brutto inntekter. Vi rår til at kommunen set seg eit mål om at netto driftsresultat bør ligge på dette nivået, over tid.

Disposisjonsfond utgjer 17,5 mill. kroner i 2019, noko som tilsvarar 5,6 prosent av brutto inntekter, og ligg om lag likt med det anbefalte nivået frå TBU.

Skatteinntekter og rammetilskot er budsjettert etter prognosemodellen til KS etter statsbudsjettet, og kommunen har hatt høge inntekter frå Havbruksfondet dei siste åra.

Det er budsjettert med investeringar i anleggsmidlar for om lag 110 mill. kroner, og av dette skal om lag 64 mill. kroner finansierast med nye låneopptak, sett bort frå investeringar til VAR. Etter Kostra-tal for 2019 har kommunen om lag 323 mill. kroner i brutto langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktingar), noko som utgjer om lag 103 prosent av brutto driftsinntekter. Gjennomsnittet for landet (eks. Oslo) er 110 prosent.

Økonomiplan 2020 – 2023

Det er i perioden 2021 – 2023 budsjettert med netto driftsresultat på – 7,5 mill. i 2021, + 1,7 mill. i 2022 og – 4,9 mill. kroner i 2023. Dette utgjer mellom – 2,6 prosent til – 1,7 prosent av brutto driftsinntekter. For å balansere budsjetta i perioden er det lagt opp til bruk av fond.

Skatteinntekter og rammetilskot er vidareført på nivå med 2020. Det er budsjettert med inntekter frå Havbruksfondet om lag som tidlegare. Dei budsjetterte rammene til sektorområda er om lag dei same i perioden, sett bort frå noko reduserte overføringar til oppvekst i slutten av perioden.

For perioden 2021 – 2023 planlegg kommunen investeringar i anleggsmidlar for om lag 94 mill. kroner, av dette skal 75 mill. kroner finansierast med nye låneopptak. Den største investeringa i perioden gjeld Dingemoen skule på om lag 154 mill. kroner.

Fylkesmannens vurderingar

Økonomiplanen skal gje ein realistisk oversikt over sannsynlege inntekter, forventa utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden. Han skal og syne korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Fylkesmannen vil påpeike at det først og fremst er kommunestyret som gjennom sitt vedtak har ansvar for at budsjett og økonomiplan oppfyller kravet om realisme etter kommunelova. I dette ligg det òg at kommunen følgjer eit forsiktighetsprinsipp i budsjettering av inntekter, og ikkje budsjetterer desse for høgt. Særleg gjeld dette inntekter som kan vurderast som usikre, t.d. der det ikkje ligg føre ekstern dokumentasjon når dei blir vedtekne i budsjett og økonomiplan.

Fylkesmannen meiner at Fjaler er i posisjon til å levere gode tenester til innbyggjarane med tanke på dei frie inntektene, slik vi kjenner dei i dag. Frie inntekter per innbyggjar utgjorde 73 103 kroner for Fjaler i 2019, medan summen for landet utgjorde 57 297 kroner.

Folketalet har gått ned i kommunen dei siste åra. På kommunal- og moderniseringsdepartementet sine sider om tenestebehov framover, ser vi at behovet for årsverk er størst innanfor institusjon- og heimetenester.

Moderate låneopptak og arbeid med finansielle måltal og handlingsreglar blir eit viktig grunnlag for styring mot ein berekraftig økonomi for Fjaler kommune framover.

Vi føreset og at dokumenta blir tilpassa ny kommunelov og forskrift i budsjettrevisjonar og i arbeidet med budsjett- og økonomiplan frå 2021.

Med helsing

Lars Sponheim

Gunnar O. Hæreid
ass. fylkesmann

Dokumentet er elektronisk godkjent